

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Hanna Bartkowiak

Sędziowie: Dariusz Śliwiński

Piotr Michalski

Protokolant: po. staż. Mariola Urbanowicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań-Stare Miasto w Poznaniu Tomasza Jasińskiego

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2020 r.

sprawy skazanego **S. L. (1)**

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 20 lutego 2020 r., sygn. akt VIII K 892/19

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. M. (2) kwotę 147,60 złotych (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.
3. Zwalnia skazanego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Piotr Michalski Hanna Bartkowiak Dariusz Śliwiński

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 299/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 20 lutego 2020 r., sygn. akt VIII K 892/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Obraza prawa materialnego – tj. art. 86 § 1 kk poprzez jego błędną wykładnię i wymierzenie kary łącznej bez zastosowania zasady pełnej absorpcji, która w ocenie obrońcy winna znaleźć zastosowanie w niniejszej sprawie.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Sąd odwoławczy za niezbędne uznał przypomnienie w pierwszej kolejności, że obraza przepisu prawa materialnego ma miejsce wtedy, gdy stan faktyczny został w orzeczeniu prawidłowo ustalony, a nie zastosowano do niego właściwego przepisu prawa materialnego, a także w sytuacji niezastosowania określonego przepisu, gdy jego zastosowanie było obowiązkowe (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., IV KK 481/18, Legalis nr 1829379). Żadna z takich sytuacji nie zaistniała w badanej sprawie. Przywołany w apelacji przepis materialny art. 86 § 1 kk określa granice kary łącznej wskazując, że może zostać ona wymierzona od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności. Idąc</p>		

<p>dalej wskazać trzeba, że do naruszenia przywołanej regulacji mogłoby dojść w sytuacji kiedy Sąd Rejonowy orzekłby w stosunku do skazanego taką karę łączną, która nie mieściłaby się w podanych tam granicach. Nie ma żadnych wątpliwości, że Sąd Rejonowy wymierzając S. L. (1) karę łączną 2 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji gdy najwyższa z kar podlegających łączeniu wynosiła 2 lata i 2 miesiące a suma kar to 2 lata i 8 miesięcy - nie naruszył w żaden sposób regulacji przepisu art. 86 § 1 kk.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, przy zaliczeniu na poczet orzeczonej kary okresu rzeczywistego wykonywania kary pozbawienia wolności.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na niezasadność omówionego zarzutu. Wymiar kary łącznej orzeczonej przez Sąd Rejonowy w żaden sposób nie naruszał zasad materialnych regulujących granice kary łącznej. W konsekwencji brak było podstaw do zmiany wymiary kary łącznej w oparciu o podniesiony zarzut.</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>3.2.</p>	<p>Rażąca niewspółmierność kary poprzez niezastosowanie zasady pełnej absorpcji i wymierzenie kary</p>	<p># zasadny</p>

	<p>łącznej wyższej niż najwyższa z kar jednostkowych, podczas gdy zdaniem apelującego w niniejszej sprawie zachodziły przesłanki do zastosowania przy orzekaniu zasady pełnej absorpcji.</p>	<p># częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Sąd Okręgowy zgodził się z obrońcą, że wydając wyrok łączny Sąd Rejonowy może zastosować zasadę pełnej absorpcji, bądź pełnej kumulacji albo zasadę asperacji czyli częściowej absorpcji. Nie miał już jednak racji skarżący wskazując, że w zakresie wyboru jednej z tych zasad sąd ma pełną swobodę. Bowiem przy wydawaniu wyroku łącznego sąd winien (czemu Sąd Rejonowy całkowicie zadośćuczynił w badanej sprawie) badać związki: podmiotowo-przedmiotowy jak i czasowy, zachodzące pomiędzy zbiegającymi się czynami, jako okoliczności istotne dla zastosowania jednej z dyrektyw wymiaru kary łącznej – absorpcji czy kumulacji ustalając czy związek ten jest ścisły, dość odległy lub w ogóle go brak (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 czerwca 2018 r., sygn. akt II AKa 73/18, Legalis nr 1813581). Dodać jeszcze warto, iż każdorazowo decyzja sądu o wysokości kary łącznej musi uwzględniać z jednej strony, że celem instytucji kary łącznej jest zapewnienia racjonalnego i humanitarnego stosowania kar i środków karnych, ale też nie może pomijać, że kara łączna nie jest swoistym narzędziem łagodzenia kar jednostkowych i polepszania sytuacji faktycznej oraz prawnej wielokrotnego sprawcy. Oznacza</p>		

to w praktyce, że priorytetową zasadą kary łącznej powinna być zasada asperacji, natomiast karę łączną, orzeczoną na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 września 2018 r., sygn. akt II AKa 144/18, Legalis nr 1852052). Obrońca stojąc na stanowisku, że w stosunku do S. L. (1) należało zastosować bezwzględnie zasadę pełnej absorpcji zdaje się zapominać, iż stosowanie tej zasady przy wymiarze kary łącznej nie może być sprzeczne z zapobiegawczymi i wychowawczymi celami kary i działać demoralizująco na sprawców przestępstw, służąc odbieraniu kary łącznej, jako instytucji będącej swoistym premiowaniem popełniania przestępstw. Wyrokowanie łączne w żadnym razie nie sprowadza się do automatycznego przyjmowania rozwiązania najkorzystniejszego dla skazanego i wymierzania mu kary łącznej na zasadzie absorpcji, której zastosowanie nie jest obowiązkiem sądu orzekającego, a wręcz przeciwnie powinno mieć charakter wyjątkowy i dotyczyć sytuacji nietypowych. Stosowanie zasady absorpcji przy wymiarze kary łącznej nie przedstawia się jako obowiązek sądu orzekającego, ani nie stanowi punktu wyjścia przy dokonywaniu oceny wymiaru kary łącznej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 marca 2019 r., sygn. akt II AKa 362/18, Legalis nr 1997972). Biorąc pod uwagę wszystkie poczynione rozważania Sąd odwoławczy stwierdził, iż Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił wszystkie okoliczności mające wpływ na wymiar kary łącznej (w tym

związek podmiotowo-przedmiotowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami) i uwzględnił je w odpowiednim stopniu przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu zasady asperacji oraz określaniu ostatecznego wymiaru kary łącznej.

Obrońca z kolei zwracał w apelacji uwagę jedynie na to, co było korzystne dla skazanego – w miarę bliski związek czasowy pomiędzy czynami, za które S. L. (1) został skazany w sprawie z Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. o sygn. III K 777/18 i objętych węzłem kary łącznej w sprawie Sądu Rejonowego w Śremie o sygn. II K 594/18, a także pozytywną (choć na co należy zwrócić uwagę nie nadzwyczajną) opinię o skazanym wydaną w imieniu Zakładu Karnego we W.. Jednocześnie apelujący całkowicie pominął, że pomiędzy poszczególnymi przestępstwami podlegającymi łączeniu nie zachodził bliski związek przedmiotowy, gdyż występki z art. 178a § 4 kk, z art. 244 kk i z art. 209 § 1a kk są skierowane przeciwko zupełnie innym dobrom prawnym i popełnione w odmienny sposób. Ponadto skarżący pominął, iż S. L. (1) jest wielokrotnym sprawcą przestępstw, który był już skazywany 15-krotnie. Należało także zauważyć, że w wyroku łącznym Sądu Rejonowego w Śremie w sprawie o sygn. II K 594/18, z którego kara 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności podlegała łączeniu w kontrolowanej sprawie, doszło już do znacznego obniżenia kar jednostkowych za przestępstwa stypizowane z art. 178a § 4 kk, gdzie skazany „zyskał” 8 miesięcy pozbawienia wolności. Powyższe okoliczności również nie przemawiały za zastosowaniem

zasady pełnej absorpcji. Odnosząc się jeszcze do względnie pozytywnej opinii o S. L. (1) z Zakładu Karnego we W., Sąd II instancji przypomina, że okoliczności osobopoznawcze odnoszące się do skazanego, nie mają pierwszorzędного znaczenia przy kształtowaniu kary łącznej. Znaczenie takie należy bowiem przypisywać relacjom podmiotowo-przedmiotowym zbiegających się przestępstw (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 stycznia 2010 r., sygn. akt II AKa 237/09, KZS 2010/2/46). Nie miał również racji obrońca wskazując, że Sąd Rejonowy nadmiernie podkreślał jednorazowe wymierzenie skazanemu w warunkach izolacji penitencjarnej kary dyscyplinarnej. Sąd I instancji najzwyczajniej zwrócił uwagę na tę okoliczność i wziął ją także pod uwagę, ale wcale nie nadał jej szczególnego znaczenia. Popelnienie tego przewinienia dyscyplinarnego podobnie jak cała opinia o sposobie funkcjonowania S. L. w zakładzie karnym, nie miało decydującej wartości przy wybieraniu zasady określenia wymiaru kary łącznej. W tej kwestii, jak już podano powyżej, kluczowe znaczenie miał związek podmiotowo-przedmiotowy oraz czasowy pomiędzy przestępstwami podlegającymi łączeniu. Uwzględniając wszystko powyższe Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do zaaprobowania stanowiska apelującego o rażącej niewspółmierności wymierzonej skazanemu kary łącznej, gdzie oparto się wyłącznie o chybione założenie o konieczności skorzystania w tej sprawie z zasady pełnej absorpcji.

Wniosek

<p>Zmiana zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, przy zaliczeniu na poczet orzeczonej kary okresu rzeczywistego wykonywania kary pozbawienia wolności.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na niezasadność omówionego zarzutu. Postępowanie odwoławcze nie potwierdziło by Sąd Rejonowy dopuścił się jakichkolwiek błędów w trakcie ustalania i oceniania okoliczności mających wpływ na wymiar kary łącznej (w tym także wybór zasady określania tej kary). Wobec tego nie było podstaw by stwierdzić, że wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji kara łączna 2 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności była rażąco niewspółmierna. Nie było też powodów aby modyfikować orzeczenie o zaliczeniu na poczet kary łącznej okresu odbywanej kary ze sprawy II K 594/18, gdyż takie rozstrzygnięcie znalazło się w pkt 2 zaskarżonego wyroku, a ewentualne uzupełnienia w tym zakresie są możliwe w trybie art. 420 § 2 kpk na etapie wykonawczym.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	

5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu I instancji utrzymano w mocy w całości.	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Powodem utrzymania wyroku w mocy jest całkowita niezasadność zarzutów apelacji obrońcy, jak też brak podstaw wskazanych w art. 439, 440 i 455 kpk, uzasadniających zmianę albo uchylenie wyroku poza granicami zarzutów i wniosków apelacji.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiążle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia	

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2.	<p>Zgodnie z art. 616 § 1 pkt 1 do kosztów procesu należą koszty sądowe, którymi są m.in. wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania (art. 616 § 2 pkt 2 kpk). Jednym z wydatków Skarbu Państwa, na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 kpk są wypłaty dokonane z tytułu nieopłaconej przez strony pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokatów lub radców prawnych.</p> <p>Obrońca skazanego został mu przydzielony z urzędu, a wniósł w apelacji o zasądzenie od Skarbu Państwa zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej S. L. (1) w postępowaniu odwoławczym. Przytoczone wyżej przepisy stanowią podstawę prawną orzeczenia uwzględniającego to żądanie. Wysokość</p>

	<p>kosztów adwokata została ustalona w oparciu o § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3 oraz § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714).</p>
<p>3.</p>	<p>Zgodnie z art. 634 kpk jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do kosztów procesu za postępowanie odwoławcze od orzeczeń kończących postępowanie w sprawie mają odpowiednie zastosowanie przepisy o kosztach za postępowanie przed sądem I instancji.</p> <p>Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy opierając się na dyspozycji przepisu art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. S. L. (1) nie posiada żadnego majątku, jest co prawda zatrudniony odpłatnie przy pracach remontowych na terenie jednostki penitencjarnej ale posiada zobowiązania alimentacyjne na rzecz dwójki dzieci w łącznej kwocie 900 zł miesięcznie i poważne zadłużenie alimentacyjne na kwotę przekraczającą 50 000 zł. Ta trudna sytuacja materialna przemawiała za zwolnieniem skazanego od kosztów sądowych za postępowanie apelacyjne, tym bardziej, że w skład tychże kosztów wchodzi przysądzone, a wyłożone przez Skarb Państwa wynagrodzenie dla obrońcy z urzędu</p>

7. PODPIS

Piotr Michalski Hanna Bartkowiak Dariusz Śliwiński